

Rasspecifik avelsstrategi för italiensk vinthund

Innehåll

Inledning	2
Övergripande avelsmål för rasen	3
Generellt om rasen	4
Rasens historia, bakgrund och utveckling	4
Rasens population och avelsstruktur	5
Nulägesbeskrivning	5
Användande av avelsdjur	8
Mål	9
Strategier	10
Hälsa	10
Nulägesbeskrivning	11
Prioriterad sjukdom - ögon	11
Prioriterad sjukdom - tänder	13
Prioriterad sjukdom - patellaluxation	14
Övriga sjukdomar	14
Förekomst av reproduktionsproblem	15
Mentalitet och bruksegenskaper	15
Nulägesbeskrivning	17
Mål och strategier	17
Exteriör	18
Nulägesbeskrivning	18
Mål och strategier	19
Summering	19
Källhänvisning	19

Inledning

På uppdrag från Svenska Kennelklubben har GRAINS utarbetat detta förslag till rasspecifik avelsstrategi, RAS, för italiensk vindhund. Avelsstrategin anger de mål som GRAINS vill sätta för avelsarbetet för att främja en positiv utveckling för rasen och innehåller de medel, d.v.s. tillvägagångssätt, som GRAINS föreslår för att målen ska kunna uppnås. RAS för italiensk vindhund ska utvärderas årligen samt revideras fem år efter fastställandet enligt SKK. GRAINS ska fortlöpande utvärdera hur tillämpningen av RAS fungerar för uppfödare, hanhundsägare och italienarägare i allmänhet samt inom klubben. GRAINS betonar att riktlinjerna enligt avelsstrategin är rekommendationer - dock är målen svåra eller omöjliga att uppnå om inte alla uppfödare och hanhundsägare i möjligaste mån försöker följa dessa rekommendationer, så förhoppningen är att alla axlar ansvaret för det avelsarbete vi tillsammans beslutat om.

Förankring

Avelsstrategin har publicerats på GRAINS hemsida samt i den för syftet skapade Facebookgruppen där medlemmarna har haft möjlighet att lämna synpunkter under arbetets gång.

Övergripande avelsmål för rasen

GRAINS mål är att väcka intresse för och främja avel av exteriört, funktionsmässigt och mentalt sunda och goda hundar samt att bevara rasens specifika egenskaper i enlighet med FCI:s rasstandard för italiensk vinthund. Vidare att bevaka rasens intressen såsom tillhörande FCI:s rasgrupp 10 Vinthundar. Med sunda hundar avses hundar som upplevs som friska och starka, i normalhull och fysiskt och mentalt rustade för ett aktivt liv med sin ägare. De ska vidare vara anpassade för ett liv i vårt sociala samhälle. Vill vi värna om den italienska vinthunden såsom varande en funktionell vinthund.

GRAINS har för att främja en positiv utveckling för rasen fastställt följande mål för avelsarbetet:

- verka för god reproduktionsförmåga (naturlig parning, god förmåga till dräktighet, lätt dräktighetsperiod och valpning samt gott omhändertagande av avkomma)
- verka för att avelsdjur är vuxna och utvärderade innan de går i avel. Vidare är ärftlig variationen förutsättning för rasens möjlighet till fortlevnad och utveckling. Därför ska aveln vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet eller funktion eller tömmer rasen på genetisk variation. Uppfödarna lägger grunden för rasens utveckling genom sitt val av avelsdjur. Ansvar för rasens utveckling i Sverige finns hos GRAINS i samarbete med Svenska Kennelklubben och Svenska Vinthundklubben. All avel och uppfödning ska också ske i överensstämmelse med djurskyddslagen och Svenska Kennelklubbens grundregler.

GRAINS förespråkar följande riktlinjer:

- uppfödare ska vara väl förtrogen med gällande rasstandard, med särskild uppmärksamhet på helhetsintryck, storlek och rörelser
- uppfödare bör följa aktuell information om rasen och avelsarbetet från GRAINS
- en öppen dialog mellan uppfödare och GRAINS

Generellt om rasen

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Den italienska vinthunden härstammar från små vinhundar som förekom vid faraonernas hov i det antika Egypten. Via Grekland, där rasens existens bekräftas av en mångfald av avbildningar på vaser och skålar, kom rasen till Italien i början av 400-talet f Kr. Sin främsta utveckling fick den italienska vinthunden under renässansperioden vid hoven. Det är inte ovanligt att italienska vinthundar återfinns på målningar av stora mästare från Italien och andra länder.

Den italienska vinthundens moderna historia i Sverige börjar inte förrän omkring 1960-talet. Rasen visades emellertid redan vid förra sekelskiftet på utställning i vårt land och även om dessa blodslinjer naturligtvis inte längre finns representerade bör man vara medveten om att den italienska vinthunden inte alls är någon nyhet i Sverige.

Inte förrän på 1920-talet fick rasen sin första riktiga uppfödare. Det var Desirée Örn, stor dvärghundsuppfödare men också vinhundsvän. Fru Örn hade störst framgång med de tyska importerna CH Mucki von der Schillerhöhe och CH Elfe II von der Frieden-Aux samt ur egen uppfödning främst CH Gisela av Håknäs. Den senare blev inte kvar i kenneln och uppfödningen upphörde snart helt. Giselas nya ägare Ludde Juberg blev i stället den som höll rasen vid liv under 1930-talet och en bit in på 1940-talet. Gisela fick sällskap av de två gråbeige engelska importerna CH Presto & CH Carmelita of Spieland. Dessa tre försåg kenneln med många vinnare under kommande år, bland dem Masterman och hans dotter CH Gisela Mafalda, CH Rocko och CH Bettina Gisela, samtliga under kennelnamnet av Herrestad.

I början av 1950-talet köpte Gustav Rosengren in den blå tiken CH Bluedons Ludmilla från Holland. Ett par år senare köpte han in en beige hanhund från England vid namn Dago. Dago avled snart men hann innan dess tillsammans med Ludmilla i ägarens kennel Klosterstaden producera en kull som innehöll två vita hanar, samt en blå och en vit tik. Gustav Rosengren parade två av kullsyskonen med varandra och fick då fram CH Klosterstadens Bellami en blå/vit tik som sedan parades med ett tredje syskon till sina föräldrar. Denna extrema inavel resulterade i två tikar som båda senare parades med den helt obesläktade moderne storvinnaren CH Sobers Capito och lämnade var sin champion, en hanhund och en tik, båda uppfödda av kennel CzernyAnn. År 1958 får trots detta sättas som startdatum för den moderna aveln. Då importerade tre nya uppfödare, i ett slag sex italienska vinhundar. Astrid Johnsson tog från England in den blå hanhunden Int CH Nagrom Cavaliere och den blå tiken CH Winterlea Nina Mia, och fick 1959 de första kullarna i sin kennel Sober efter dessa.

Dan Grönlund kennel Dervisch hade sin första kull i april 1981. Mor till kullen var Lybeckholms Kalifaxia hon var en kombination av brittiska och tidiga svenska linjer. Det var endast en valp i kullen. Dervisch Amore-Mio som flyttade till Finland och blev där champion.

Dan hade även tiken May Day Sol's Akita, 7 av hennes 10 valpar blev champion. Tutta La Forza hade 2 cert och As You Like It 1 cert. Han hade även Sørås-Siden's Appassionata och hon fick flera champions med. Blev fina valpar i både A och B kullen hos Sørås-Siden.

Tiken Per-Mobile Yzzana parades med Mosaius och gav en till europavinnare, nämligen The Texas Chainsaw Massacre.

Sedan var uppfödningen vilande några år och startades igen på 2000-talet med tikarna Iso-Brina's Ramina Cona Del Matra, Talata Bianca och Talata Caramel Cream Dream. Många hundar från Dervisch har lagt grunden för många uppfödarens linjer.

Mikael Axenborg kennel Py's startade med SBIS SE NO DK UCH Sobers Orontea f.1994. Första italienska vinthundskullen föddes hos Py's 1997. Mikael importerade hanen Jemalsheva Peter Pan, som hade stort inflytande i den svenska aveln.

Kennel Py's har haft "Årets italienare": 2001 & 2002 CH Py's Jazza, 2003 CH Py's Haza. 2004 CH Py's Pelopia, 2010, 2012 & 2013 Py's Lyrica, 2015 CH Py's Yzattia, 2016 CH Py's Beritza, 2017, 2018 & 2019 CH Py's Fantastica. Även från Py's har många italienska vinthundar använts i avel.

Rasens population och avelsstruktur

Nulägesbeskrivning

Rasen föds idag upp hela världen, den internationella onlinedatabasen "The Breed Archive" innehåller information om härstamning, avkomor och övrig information för över 84 000 italienska vinthundar.

Populationsstorlek, registreringsiffror (SKK Hunddata, SKK Avelsdata)

Antal registreringar i Sverige åren 2015 - 2020		
år	hanar + tikar	totalt
2015	57 + 61	118
2016	77 + 65	142
2017	64 + 84	148
2018	69 + 49	118
2019	80 + 54	134
2020	82 + 64	146

Genomsnittlig kullstorlek		
år	antal kullar	kullstorlek
2015	30	3,7
2016	43	3,3
2017	34	3,5
2018	30	3,4
2019	38	3,6
2020	38	3,6

Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar

Rasens genomsnittliga inavelsgrad, beräknad över 5 generationer	
år	inavelsgrad
2015	2,2%
2016	1,9%
2017	1,2%
2018	1,1%
2019	1,5%
2020	2,3%

Användning av avelsdjur			
år	antal kullar	hanhundar	tikar
2015	30	22	29
2016	43	29	41
2017	34	26	34
2018	30	23	27
2019	38	27	37
2020	38	28	38

Avkommor/kullar per avelshane totalt, samt perioden 2015 – 2020		
	totalt antal avkommor	under perioden/totalt antal kullar
Fiefiorniek's Frontispiece †	66	4/17
Poecilia's El Camino	43	1/8
Grain de Beaute du Domaine de Chanteloup	41	6/11
Qvickelyckans Filiberto †	34	2/7
Irish Mist Sunday Morning Blues	33	6/7
Chininas X-pect More	33	8/9
Py's Forelli	28	5/8
Asti Sapphire Eric Christmas Heart	25	5/9
Lovoly's Wanna Make Love To You	24	4/6
Corrino Forum Romanum	23	6/8

Barnbarnskurvor

Barnbarnskurvor, hanhundar	svenskfödda avkommor	övriga avkommor	svenskfödda barnbarn	övriga barnbarn
Sand n Sea's Alfa Romeo f. 1997	19	1	115	1
Skogsville's Kitten's Got Claws	22	0	111	0
Fiefiorniek's Frontispiece f. 2012	66	1	102	11
Fullträffen's Elvis f. 2008	56	0	74	0
Skogsville's Eye Of The Tiger f. 2003	15	0	68	0
Cinzano Pustynny Wiatr f. 2005	38	0	66	0
Canta Libre The Sundance Kid f. 2000	11	13	64	41
Necku French Toast f. 2006	29	0	60	0
Skogsville's Fool For Your Lovin f. 2004	24	0	59	0
Belcanto Wishing On A Star f. 2006	30	0	57	0

Barnbarnskurva, tikar	svenskfödda avkommor	övriga avkommor	svenskfödda barnbarn	övriga barnbarn
Necku Free As A Wind f. 2000	24	0	120	1
Talata Caramel Cream Dream f. 2002	14	0	92	11
Movado Trina f. 2001	20	0	74	0
Tunamara Heavens Im Hot f. 2003	14	1	72	1
Iso-Brina's Cona Del Matra f. 2001	16	0	71	8
Heesa Meesas Crème Little Sara f. 2004	29	0	69	0
Py's Lyrica	10	0	69	0
Heesa Meesas Beauty Of Claire f. 2006	24	0	68	0
Qvickelyckans Leia f. 2010	27	0	64	0
Skogsville's Saturday Night Live f. 2007	21	0	60	10

Kommentar : Avelsförbud. Har maximala 5 kullar registrerade. Här ingår tikens samtliga kullar, även utländska och de födda före 1990.

Ålder vid första valpkull			
2015	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån
far	0	2	0
mor	0	1	0
totalt	0	3	0

2016	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån
far	0	5	3
mor	0	0	0
totalt	0	5	3

2017	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån
far	2	3	0
mor	0	1	1
totalt	2	4	1

2018	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån
far	0	0	2
mor	0	0	0
totalt	0	0	2

2019	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån
far	0	3	2
mor	0	0	2
totalt	0	3	4

2020	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån
far	0	1	1
mor	0	0	0
totalt	0	1	1

Import av material från andra länder

Importer och olika importers användning 2015 - 2020	antal import	importerade hundar använda i avel
2015	3 hanar + 8 tikar	6 hanar + 1 tik
2016	5 hanar + 5 tikar	4 hanar + 3 tikar
2017	4 hanar + 12 tikar	7 hanar + 3 tikar
2018	8 hanar + 7 tikar	5 hanar + 7 tikar
2019	5 hanar + 5 tikar	6 hanar + 8 tikar
2020	9 hanar + 4 tikar	12 hanar + 11 tikar

För vår numerärt lilla ras har införandet av avelsmaterial utifrån stor betydelse för rasens utveckling och fortlevnad. Det betyder att rasens utveckling i Sverige till stor del kommer att styras av andra länders avelsstrategier och situation. Möjligheterna som finns för att få in obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial utifrån är:

- att importera en obesläktad/mindre besläktad individ
- att åka utomlands och para sin tik med en obesläktad/mindre besläktad hane
- att låta sin hane para en obesläktad/mindre besläktad tik utom Sverige och ta en valp

Att föra in obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial utifrån innebär nya möjligheter för rasen i Sverige men medför också stort ansvar. Följande frågor finns att besvara:

Vad för avelstrategi följer den utländske uppfödaren/ägaren?

Vad för exteriöra, mentala och funktionella mål har den utländske uppfödaren/ägaren?

Vad för hälsoproblem kan tänkas finnas i landet i fråga?

Bortsett från att alla länder inte har FCI:s rasstandard för italiensk vinthund så finns hälsoaspekten att ta i beaktande. Andra länder kan ha en omfattande hälsoproblematik som vi inte har och det är således av yttersta vikt att söka aktuell information.

GRAINS förespråkar följande riktlinjer:

- införsel av obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial uppmuntras men bör föregås av noggrann utvärdering

Användande av avelsdjur

Allmänna rekommendationer

I små populationer är den allmänna rekommendationen att en enskild hanhund bör vara far till högst 5 % av den totala avkomman som producerats under en ungefärlig femårsperiod. I stora populationer är motsvarande siffra 2 %. Vidare bör en hane inte få fler barnbarn än motsvarande det dubbla antalet han rekommenderats få bli far till. Rekommendationer om att begränsa användandet av enskilda avelsdjur är ett medel för att uppnå en ökad genetisk variation, minska risken för genomslag av recessiva defekter samt framledes möjliggöra avel mellan individer som inte är alltför nära besläktade. I valet av avelsmaterial bör individerna man tänkt avla på vara vuxna

och utvärderade exteriört, mentalt och funktionellt såväl som ur hälsosynpunkt. Det är också klokt att efter att en individ använts i avel, invänta och utvärdera avkomman innan hanen/tiken lämnar fler avkommor. Att sprida användandet av en individ i avel under en längre tidsperiod ger bättre möjligheter till utvärdering men också till att dess inflytande ur genetisk aspekt lättare kan begränsas.

GRAINS rekommenderar följande:

- att uppfödare bör i möjligaste mån låta sig vägledas av riktvärdena angående hanhundars användande
- att tikars inflytande bör om möjligt också tas i beaktande (framför allt gällande barnbarns-aspekten)
- att hane bör ej användas i avel före 18 månaders ålder och tik bör ej användas i avel före 24 månaders ålder
- att hundar bör ha ställts ut med lägst ett Very Good i kvalitet vid deltagande i officiell klass (d.v.s. valpklass räknas inte) innan den används i avel
- att uppfödarna tänker långsiktig i sin avelsplanering
- att uppmuntra till införsel av utvärderat och obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial utifrån
- att ha en öppen dialog uppfödare emellan, samt uppfödare och GRAINS emellan för att hitta möjliga avelsdjur som inte använts alls eller använts mycket sparsamt
- att kontinuerligt utvärdera och ge information till uppfödare och italiendarägare om den aktuella avelssituationen

GRAINS vill betona att åldersgränserna är att ses som vägledande. Det kan inte anses gynna rasen om ägare av hanhundar, svenska eller importerade, känner sig förhindrade att låna ut sin hane till avel p.g.a. ovanstående riktlinjer och det är inget som GRAINS förespråkar. Inte heller ska någon uppfödare känna ovilja att para sin tik för att han/hon inte funnit en avelshane som uppfyller alla RAS riktlinjer. Vad GRAINS vill är att skapa en medvetenhet om vikten av att arbeta för att inte enskilda hanar används i överdriven omfattning och/eller att enstaka blodslinjer totalt dominerar, då det försvårar en framtida avel ur inavelssynpunkt och inverkar menligt på avelsbasen.

Mål

Kortsiktiga och långsiktiga mål

- Verka för att på sikt uppnå en bredare avelsbas ur släktskapssynpunkt.
- Verka för god reproduktionsförmåga (naturlig parning, god förmåga till dräktighet, lätt dräktighetsperiod och valpning samt gott omhändertagande av avkomma).
- Verka för en ökad genetisk variation och en lägre inavelsgrad och motverka att enskilda individer eller närbesläktade individer överutnyttjas i aveln. Det är viktigt att poängtera att inavelsberäkningar i SKK Avelsdata inte alltid anger den faktiska inavelsgraden,

- Verka för att avelsdjur är vuxna och utvärderade innan de går i avel. Hane bör inte användas i avel före 18 månaders ålder och tik före 24 månaders ålder.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Ta fram siffror för hur många italienska vinthundar det finns i Sverige, för att kunna nå ännu fler ägare till exempel för hälsoenkäter.
- Tyvärr har det uppdragats att italiensk vinthund också blivit en ras där det förekommer planerade kullar och försäljning av oregistrerade valpar. En kartläggning av problemet måste göras, en fråga som GRAINS styrelse måste ta tag i. Kortsiktigt kanske en tydlig informationskampanj till presumtiva valpköpare kan vara en delåtgärd i detta arbete.

Hälsa

Den italienska vinthunden är känd för att leva ett långt liv utan direkta hälsostörningar. Italiensk vinthund ingår inte i något av SKK fastställt hälsoprogram. Därför åligger det uppfödarna att respektera och följa de av GRAINS fastslagna rekommendationerna förutom SKK:s grundregler och SKK/AK:s avelspolicy.

Såsom:

- hund med allvarlig sjukdom/defekt som misstänks eller fastslagits vara ärftlig får inte användas i avel, inte heller hund som lämnat sådan sjukdom/defekt hos avkomma om inte arvs gången säkert kunnat härledas till enbart den andra föräldern. Ovanstående gäller oavsett om hunden medicineras eller har opererats för sjukdomen/funktionshindret.
- tik som på grund av förlossningskomplikationer fått förlösas med kejsarsnitt mer än en gång bör tas ur avel alternativt om veterinär anser så redan efter första händelsen, inte heller bör tik med förlossningsvårigheter som inte säkert var en engångsföreteelse få någon fler kull
- uppfödare bör sträva efter att utvärdera hälsostatus hos sina uppfödda valpar då de nått vuxen ålder
- uppfödare informerar valpköparen vikten av att valpen tidigt får vänja sig vid olika underlag både inom och utomhus. Valpen ska gärna springa lös så att den får bygga muskler och stärka skelettet.
- alla uppfödare informerar valpköpare om vikten av att sköta sin hunds tänder regelbundet för att förebygga dålig tandhälsa och ett frekvent behov av sanering hos veterinär
- uppmuntrar till en öppen dialog om hälsostatus hos våra hundar
- uppmuntrar till undersökning av hjärta (hjärtauskultation, d.v.s. veterinär lyssnar på hjärtat via stetoskop) och undersökning av patella (auktorerad veterinär undersöker knäna på hunden genom att känna på knäleden och knäskålen) innan individ används i avel

- uppmuntrar till en öppen dialog angående missbildade valpar som dör eller avlivas för att om möjligt utröna den verkliga frekvensen
- uppmuntrar till ögonlysning av alla italienska vinthundar, för få ett perspektiv över situationen
- avkomor från föräldrar som senare i livet visar tecken på allvarlig sjukdom bör inte användas, eftersom risken är högre att denna avkomma bär sjukdomen.

Nulägesbeskrivning

Generell beskrivning av helhetssituationen i rasen

2011 års hälsoenkät var inte en uppföljning av den tidigare, vi ansåg inte att svarsprocenten på den förra var tillräckligt hög. Vi arbetade väldigt mycket med att informera om och tillgängliggöra den nya enkäten för att få ett stort antal svar.

2021 utformades en ny hälsoenkät. Informationen i den gamla enkäten från 2011 och den nya anser vi inte vara jämförbara, se sammanställning sid 20.

Förekomst av hälsoproblem, sjukdomar och/eller defekter; enkäter, officiella resultat i Avelsdata samt försäkringsstatistik

Rasens vanligaste hälsoproblem enligt:			
Hälsoenkät 2011	Hälsoenkät 2021	Agria Breed Profiles	Folksam
tänder (sanering hos veterinär)	ögondiagnos	mage/tarm	fraktur, radius/ulna
svansfrakturer	mage/tarm	trauma/fraktur	tumör i juver
epilepsi	tänder	neoplasi	diarré och kräkningar
frambensfrakturer (radius/ulna)	fraktur, radius/ulna	symptom sjukdom hela djuret	epiteliala neoplasier, hud/underhud
inre organ	svansfraktur	hud	symptom på sjukdom utan fastställd orsak
knäproblem	hud/päls/allergi	hältor/smärtsymptom rörelseapparaten	håla UNS

Kommentar; Hälsoenkäternas "topplista" baseras på ägarnas uppfattning, medan försäkringsbolagens uppgifter grundas på erhållen ersättning för veterinärkostnader.

Prioriterad sjukdom – ÖGON

Undersökningen kallas för en ögonlysning och går till så att hunden får ögondroppar som vidgar pupillen. Efter ungefär en halvtimme är pupillerna så stora att ögat kan undersökas ordentligt. Själva undersökningen tar cirka fem minuter och görs med speciella ögoninstrument kallade spaltlampa och oftalmoskop. Veterinären skriver ett intyg som skickas till Svenska Kennelklubben och ägaren får en kopia.

Ögondiagnos, Avelsdata

diagnos	2015	2016	2017	2018	2019	2020
UA	46,2%	43,5%	38,9%	66,7%	77,8%	100,0%
diagnos	107,7%	73,9%	66,7%	40,0%	22,2%	-
totalt antal undersökta	13	23	18	15	18	4
antal födda	110	144	118	103	137	138

Diagnoser

Diagnoser	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ögon, ua	6	10	7	10	14	4
Artresia puncta lacimalis (medfött, saknas tåröppning(ar) i inre ögonvrån)	-	1	-	-	-	-
PLD, Pektinatligamentdysplasi	-	1	1	-	-	-
Katarakt, partiell främre	3	-	1	-	-	-
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärtlighet kan f.n. ej bedömas	1	-	-	-	-	-
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Genetisk betydelse okänd	-	-	1	-	-	-
Katarakt, partiell cortex främre, måttlig. Ärtlig	1	-	-	-	-	-
Katarakt, partiell cortex främre, måttlig. Ärtlighet kan f.n. ej bedömas	1	-	-	-	-	-
Katarakt, partiell bakre	2	-	-	-	-	-
Katarakt, partiell cortex bakre, måttlig. Ärtlig	1	-	-	-	-	-

Katarakt, partiell cortex bakre, måttlig. Ärtlighet kan f.n. ej bedömas	1	-	-	-	-	-
Vitreusprolaps	15	12	9	6	3	-
Vitreusdegeneration	4	3	-	-	1	-
Corneadystrofi	-	-	1	-	-	-

Antalet ögonproblem och defekter inom rasen tycks öka, ännu är det oklart om detta beror på att fler hundar undersöks rent generellt, eller att sjukdomarna har ökat. I Finland uppmärksammades detta, och då vi har avelsutbyte mellan länderna bör vi vara uppmärksamma så att inte problemen ökar.

Mer information om ögonhälsa finns här:

<http://www.skk.se/sv/uppfoeding/halsa/halsoprogram/ogon/> och

<http://www.skk.se/sv/uppfoeding/halsa/halsoprogram/Omradet-runt-ogat/>

Mål

Målet är att kartlägga ögonsjukdomarna i rasen. Vi har varit kontakt med Svenska Kennelklubben för råd om hur vi kan arbeta vidare med denna fråga. I samband med vår rasspecial 2012 erbjöd vi ögonlysning på plats. Målet är att både avelshundar och avkommor ska ögonlysnas.

Strategi

Rasklubben rekommenderar att föräldradjuret ska vara ögonlyst innan parning samt att SKKs avelsrekommendationer beträffande diagnoser tillämpas (se ovan nämna webbadresser).

- Uppdatera hemsidan med information om ögonlysning och förekommande sjukdomar.
- Medverka till att fler ögonlysningstillfällen erbjuds uppfödare och medlemmar.

Prioriterad sjukdom - TÄNDER

Mål

Minska problem med tandlossning, tandsten och juvenil parodontit.

Strategi

- Uppmärksamma problemet genom att sprida information till valpköpare om hur man sköter hundens tänder.
- Uppdatera hemsidan med information om skötsel av tänder.

Prioriterad sjukdom – PATELLA LUXATION

Patella luxation har förekommit i rasen tidigare, enligt SKK Avelsdata har bara ett fåtal hundar undersökts under perioden 2004 - 2014, samtliga rapporterade ua. Patella luxation är vanligast hos småväxta raser och kan vara en ärftlig defekt och är då vanligen bilateral, d.v.s. dubbelsidig, men behöver inte vara lika uttalad på båda sidor. Patella luxation kan också uppkomma vid ett skadetillfälle och därefter vara återkommande p.g.a. vävnadsskada. En auktoriserad veterinär känner på knäled och knäskål för att se om knäskålen/patella kan gå ur led/luxeras.

Enskilda patellaundersökta hundar födda 2015 – 2020

	födelseår					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
patella, ua	6 (100%)	4 (89%)	5 (83,3%)	12 (100%)	11 (100%)	4 (100%)
patella, medialt, grad 1	-	1 (20%)	1 (16,7%)	-	-	-
antal undersökta	6	5	6	12	11	4
antal födda	110	144	118	103	137	138

Föräldrjurens undersökningsresultat vid parningstillfället

Föräldrjur	2015	2016	2017	2018	2019	2020
patella ua/patella ua	1	0	1	2	2	1
okänd status/patella ua	6	4	11	6	13	8
okänd status/okänd status	23	39	22	22	23	29

Mål

Rasklubben rekommenderar att föräldrjuren ska vara patellaundersökta innan parning.

Strategier

- Uppmärksamma problemet genom att sprida information till valpköpare om patellaluxation och vikten av att undersöka sin hund, samt att uppmuntra uppfödare att undersöka sina avelshundar.

Övriga sjukdomar

Hjärta

Vi finner inte att situationen i rasen ger anledning till att rekommendera obligatoriska hjärtundersökningar, utan att undersökning genomförs vid uppkommen misstanke om hjärtproblem. Hjärtfel/sjukdom kan vara ärftligt och för tik dessutom innebära en stor risk vid dräktighet och valpning. Hjärtauskultation är enkelt att genomföra och kan därför kan uppmuntras.

Förekomst av reproduktionsproblem

Fertilitet

I enkäten rapporterades både hanar och tikar fertila.

Kryptorkism

Förekommer i rasen men i så låg frekvens att det inte anses vara något problem.

Kastrering

Det är en oroväckande trend att vi väljer att kastrera framför allt hanhundar i tidig ålder. Trots att de inte hunnit växa klart fysiskt eller utvecklats färdigt mentalt. Att vi kastrerar hundar före två års ålder trots att de är fullt friska för vår egen bekvämlighets skull måste vi fundera över. Att ta sig an en valp att fostra, träna, föda, vårda och utbilda till den perfekta familjehunden, tävlingskamraten, arbetskamraten, bästa vän mm. kräver massor av tid och tålamod.

Om vi fortsätter att kastrera våra hundar i samma utsträckning som nu eller i värsta fall om det blir en ökning så kommer vår ras snabbt att bli sjukare och sjukare på grund av inavel, då vi tvingas att använda för få individer i avel, vilket innebär att på bara några få generationer är alla individer nära släkt med varandra. Till slut så kommer det att handla om vad genetikerna kallar inavelsdepression, det föds inga eller mycket få valpar.

Mål

Förutom de av oss prioriterade sjukdomarna som redan nämnts ovan, gäller:

- verka för en fortsatt god hälsa som möjliggör ett långt liv utan hälsostörningar

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- ta ut statistik från försäkringsbolag
- kontinuerligt diskutera och följa upp sjukdomar och defekter inom rasen

Mentalitet och bruksegenskaper

Raskaraktär

Den italienska vindhunden, "italienaren", är en av de minsta av vindhundraserna men saknar dvärghundsprägel – den är en stor hund i litet format. Den italienska vindhunden är en mycket social hund. Den vill vara nära sin ägare; sitter man på en stol sitter den gärna i ditt knä, sitter man i soffan så ligger den tätt intill med ditt ben som kudde och nattetid så sover den helst i sängen under samma täcke som ägaren. De älskar täcken och filter och har ett behov av att kunna bädda ner sig och den behöver mjuka liggplatser. Dessa sociala behov tar sig också uttryck i ömhetsbetygelser, ofta i form av ivriga pussar. De kan bli mycket sårade av hårda ord och olyckliga av att bli avisade eller negligerade.

Den italienska vindhunden fungerar bra i familjer och med andra husdjur. Det finns dock anledning att komma ihåg att det är en vindhund så husdjur såsom fåglar och gnagare går inte säkra. Umgänge med större hundraser bjuder sällan några problem men visst ska man komma ihåg att rasen är liten och kan ta skada. Likaså ska man komma ihåg att små barn kan handskas ovarsamt med hunden. Vanligast är att den är en glad och framåt hund som uppvisar ett glatt och vänligt sätt mot sin omgivning. Det finns också hundar som är reserverade mot främmande människor. Med normal reservation avses att hunden inte själv tar kontakt men accepterar kontakt när den initieras av den främmande.

Den italienska vindhunden har ett rikt känsloliv och kroppsspråk! När den är glad ger den ofta uttryck för att vara sprudlande lycklig, när den är sårad så visar den det med all tydlighet – hela hunden tycks sloka och den drar sig undan. Därtill är den väldigt kvick i både tanke och handling. Den kan vid ett första möte felaktigt uppfattas som nervös och/eller rädd. Den italienska vindhunden står ofta på tre ben och lyfter ett framben, det är ett raskaraktäristiskt drag. Den darrar också ofta vilket inte alls betyder att den fryser utan den försöker hålla musklerna varma. Den italienska vindhunden är anpassningsbar. Den passar för ett liv i stadsvåning såväl som i villa på landet. Det behändiga formatet och det faktum att den är nöjd när den får vara nära sin ägare gör att den är lätt att ta med sig på resor.

Trots att rasen må se sköra ut så behöver de få utlopp för sin energi. Att få springa lös på lämpliga platser är en höjdpunkt i livet, gärna då tillsammans med någon hundkompis. Såsom för många andra vindhundar så betyder leka just att springa tillsammans och "jaga" varandra. Långa strand- eller skogs promenader är toppen för en italiensk vindhund och den är uthållig; den orkar utan vidare med de långpromenader de flesta människor gör. En aktivitet som är skraddarsydd för vindhundar är lure coursing, jakt på simulerad hare. Svenska Vindhundklubben arrangerar prov vid vilka certifikat och championat kan erövas. Få raser väcker sådan förtjusning hos publiken som den italienska vindhunden, för den uppvisar en förbluffande snabbhet och vändbarhet. Lure coursing är nog det ultimata nöjet för alla vindhundar. Utomlands, exempelvis i Finland och nere i Europa deltar också rasen i kapplöpning på klassisk rundbana.

Med sitt kvicka sätt och sitt livliga intellekt så behöver rasen en konsekvent uppfostran och den lär sig snabbt att utnyttja sin ägares svagheter. Den är måhända inte rätt ras för den som vill satsa på träning och tävling inom olika bruksgrenar. Den är förvisso lättlärd men kan fort ledsna och behöver variation. Att träna den italienska vindhunden fordrar mjuka metoder, tålmod och uppfinningsrikedom. Uppmuntran, beröm och belöningar av alla slag är medel som leder till framgång. Omvänt gäller att hårda bestraffningar helt kan förstöra träningen och det är hunden som avgör vad som är en hård bestraffning. Det går alltså utmärkt att ha roligt tillsammans med sin italienska vindhund med diverse lydnadsträning, agility och spårövningar. Dock får man ha förståelse för att den knappast vill träna platsliggning eller forcera en platt agilitytunnel i kyla eller blött väder och den kan strunta i att lyda om den gissar att den önskade belöningen, exempelvis en godisbit, inte finns inom räckhåll. I utställningsringen väcker rasen ofta stor beundran genom sitt vackra och gracila yttre och de lätta, dansande rörelserna som är typiska för rasen. Sitt yttre till trots så är den italienska vindhunden tåligare för dåligt väder än vad man kan tro. De gillar dock inte regnigt och blåsigt väder. De går, nästan undantagslöst, runt vattenpölar. Kall väderlek går bättre, framför allt så länge den håller sig i rörelse. Vid riktigt bistra temperaturer kan man med fördel skydda den med kläder. Rasen är representerad i de flesta länder i världen.

Utställningar arrangeras för att utvärdera avelsarbetet ur främst exteriör, men i någon mån också mental, aspekt. Lure coursing, som är vindhundens bruksprov, ger ett bra underlag för bedömning

av funktion och mentalitet, då hunden får arbeta självständigt utan ägarens stöd jämsides med en annan hund utan att störas av, eller själv störa, denna.

Nulägesbeskrivning

Lure coursing

Italienska vinthundar deltar på många olika aktiviteter enligt hälsoenkäten, till exempel agility, lydnad, kapplöpning, mm. Det finns över 100 italienska vinthundar med svensk lure coursing-licens. Licensen är förutsättningen för att vara mer aktiv och kunna delta på prov.

Här följer en sammanställning över anmälningar till lure coursing-prov 2015 - 2020:

år	antal anmälda italienska vinthundar
2015	95
2016	192
2017	125
2018	89
2019	106
2020	61

BPH och MH

Ännu så länge har bara en italiensk vinthund genomfört BPH (och MH), vilket gör att det är för tidigt att göra några som helst bedömningar baserat på detta underlag.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- verka för att bibehålla rasens glada, alerta, kärleksfulla mentalitet, anpassad till rasens funktion och samhällets krav

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- uppmuntra till att ännu fler hundar tränar och tävlar lure coursing.
- uppmuntra till att hundar deltar på BPH så att vi i framtiden kan använda även detta för utvärdering.

Exteriör

Exteriört goda hundar betyder hundar av god typ. Begreppet typ omfattar summan av alla de detaljer som beskrivs i FCI:s rasstandard för italiensk vinhund och som särskiljer den italienska vinhunden från alla andra raser.

Italienska vinhunden är en liten vinhund och ska vara konstruerad som en vinhund och sakna dvärghundsprägel. Den ska vara kvadratisk med kurvig, gracil utstrålning och fin benstomme men samtidigt utstråla vinhundens smidiga styrka. Pälsen är kort och tät, har en silkeslen och mer eller mindre glansig finish. Uttrycket kan vara antingen mildt eller mer alert men aldrig hårt. Rörelserna ska vara lätta, rastypiskt dansande, parallella och effektiva.

Svenskfödda italienska vinhundar har gott erkännande runt om i Europa och även i andra länder.

Nulägesbeskrivning

Enligt svaren i vår förra enkät gällande mankhöjd kan vi se att ett stort antal hundar, både hanhundar och tikar är alldeles för stora. För ett tiotal år sedan hade rasen obligatorisk mätning då man oroade sig för storleken. Man kan konstatera att problemet kvarstår. (kommentar: 2021 år enkät fokuserade mer på hälsa och därför finns ingen uppdaterad information gällande mankhöjd i denna version av RAS).

mankhöjdsintervall	hanhundar	tikar
under 32 cm	2	5
32,5 - 34 cm	66	17
34,5 - 36 cm	9	26
36,5 - 38 cm	24	23
38,5 - 40 cm	14	15
40,5 - 42 cm	16	5
42,5 - 44 cm	6	5
44,5 - 46 cm	4	0
46,5 - 50 cm	5	0

Ur FCI standard för italiensk vinthund:

Storlek/Vikt: Mankhöjd: Hanhund och tik: 32–38 cm

Diskvalificerande fel: - Mankhöjd som understiger 32 cm eller överskrider 38 cm, hos hanhund såväl som hos tik

För att uppfylla standarden, enligt ovan måste fokus läggas på att efterleva standard.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- verka för en exteriör som gynnar god funktion samt motverka exteriöra avvikelser genom att till avel välja individer vilka visar god överensstämmelse med FCI:s rasstandard för italiensk vinthund.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- att arbeta för att frivilliga mätningstillfällen, till exempel i samband med rasklubbens special eller träffar runt om i landet.

Summering

Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål tillika plan för fortsatt arbete i klubben

GRAINS avser att:

- ha återkommande träffar där RAS diskuteras med uppfödare och ägare
- årligen utvärdera RAS
- göra revidering fem år efter fastställande

Källhänvisningar

Diagram och tabeller baserade på data från SKK Avelsdata och SKK Hunddata
SRIVs medlemstidning Levretten
SRIV raskompendium
Bo Bengtsson "Vinhundar" ISBN 91-534-0314-2, ICA förlaget 1974
Svenska Vinthundklubben/PKLC databas
Agría Breed Profiles Veterinärvård 2011-2016